

นิพนธ์ต้นฉบับ

ความสอดคล้องและความเที่ยงของแบบวัดมายาคติเกี่ยวกับการข่มขืน ฉบับภาษาไทย

วันรับ : 21 เมษายน 2565

วันแก้ไข : 16 สิงหาคม 2565

วันตอบรับ : 18 สิงหาคม 2565

เนตรนภิศ กองอุดมการ, พ.บ., สิริรัตนา ปัญญาภาส, พ.บ.,

พรจิรา ปริวัชรากุล, พ.บ.

ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ : เพื่อแปลและทดสอบคุณสมบัติของแบบสอบถามวัดการยอมรับมายาคติเกี่ยวกับการข่มขืนฉบับภาษาไทยและศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับมายาคติเกี่ยวกับการข่มขืน

วิธีการ : แบบสอบถามวัดการยอมรับมายาคติเกี่ยวกับการข่มขืนอิลลินอยส์ ปี 1999 (Illinois rape myth acceptance scale) เป็นมาตรวัดรายงานตนเอง 7 ระดับ จำนวน 40 ข้อ แบ่งเป็น 7 องค์ประกอบ ได้แก่ ผู้หญิงเป็นฝ่ายเรียกร้องเอง มันไม่ใช่การข่มขืน ผู้ชายไม่ได้ตั้งใจที่จะข่มขืน ผู้หญิงต้องการถูกข่มขืน ผู้หญิงเป็นฝ่ายโกหก การข่มขืนเป็นเพียงเรื่องเล็กน้อย และการข่มขืนเป็นเรื่องแปลก ได้รับการขออนุญาตและแปลเป็นภาษาไทย วัดความตรงเชิงเนื้อหาด้วยวิธีหาค่า index of item-objective congruence (IOC) หาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามด้วยครอนบาคแอลฟา (Cronbach's alpha) จากผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 13 ปีขึ้นไปที่ตอบแบบสอบถามออนไลน์ จำนวน 514 คน วิเคราะห์ผลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา, Mann-Whitney U test และ Kruskal-Wallis test

ผล : แบบสอบถามฉบับภาษาไทย มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.6 - 1.0 ค่า Cronbach's alpha ของแบบสอบถามทั้งฉบับและรายด้านมีค่า .937 และ .545 - .897 ตามลำดับ ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการยอมรับมายาคติเกี่ยวกับการข่มขืนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ เพศชาย อายุมาก การศึกษาไม่เกิน 12 ปี รายได้ไม่เกิน 35,000 บาท/เดือน และไม่มีประวัติความรุนแรงทางด้านจิตใจในครอบครัว/การดื่มแอลกอฮอล์/การใช้สื่อดลามก/การถูกข่มขืน

สรุป : แบบวัดมายาคติเกี่ยวกับการข่มขืนฉบับภาษาไทยมีค่าความตรงและค่าความเที่ยงอยู่ในระดับดี ยกเว้นองค์ประกอบย่อย 1 ด้าน ดังนั้นควรมีการทดสอบคุณสมบัติอื่นและปัจจัยที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม

คำสำคัญ : ข่มขืน, คุณสมบัติการวัดเชิงจิตวิทยา, มายาคติ, มายาคติเกี่ยวกับการข่มขืน

ติดต่อผู้นิพนธ์ : เนตรนภิศ กองอุดมการ; e-mail: nednapit@gmail.com

Original articles

The validity and reliability of the rape myth acceptance scale Thai version

Received : 19 April 2022

Revised : 14 June 2022

Accepted : 16 June 2022

Nednapit Kongudomkarn, M.D., Sirinadda Punyapas, M.D.,

Pornjira Pariwatcharakul, M.D.

Department of Psychiatry, Faculty of Medicine Siriraj Hospital, Mahidol University

Abstract

Objective: To translate and examine the psychometric properties of the Thai version of the rape myth acceptance scale and related factors of rape myth acceptance.

Methods: The Illinois rape myth acceptance scale 1999 (IRMA) is a self-report questionnaire with 7-point response scale. There are 40 rape myth items which can be categorized into 7 subscales: women asked for it, it wasn't rape, men didn't mean to, women wanted it, women lied, rape was a trivial event, and rape was deviant event. The IRMA was translated into Thai and assessed for the content validity (index of item-objective congruence; IOC) by three experts. The reliability (Cronbach's alpha coefficient) of the tool and related factors of total score were examined among 514 people aged 13 years or older via online questionnaire. The data were analyzed by using descriptive statistics, Mann-Whitney U test, and Kruskal-Wallis test.

Results: The Thai version of IRMA had the IOC between 0.6 and 1. The Cronbach's alpha coefficients of all items and subscales were .937 and .545 - .897, respectively. A higher score was significantly associated with male gender, older age, 12 years or less of education level, income of not more than 35,000 Baht/month, and absence of family history of psychological violence, previous alcohol use, pornography use, and history of rape victimization.

Conclusion: The Thai version of IRMA has good content validity and reliability except for one subscale. Therefore, other psychometric properties and related factors should be further investigated.

Keywords: myth, psychometric properties, rape, rape myth

Corresponding author: Nednapit Kongudomkarn; e-mail: nednapit@gmail.com

ความรู้เดิม : ความเชื่อดั้งเดิมเกี่ยวกับการข่มขืนที่สังคมมักโยนความรับผิดชอบให้ฝ่ายหญิง

ความรู้ใหม่ : แบบสอบถามวัดการยอมรับมายาคติเกี่ยวกับการข่มขืนฉบับภาษาไทยที่พัฒนามาจาก Illinois rape myth acceptance scale, 1999 มีความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) อยู่ในระดับดี และความเที่ยง (internal consistency) อยู่ในระดับดี 6 ด้าน ยกเว้นด้าน “การข่มขืนเป็นเพียงเรื่องเล็กน้อย” ที่พบว่ามีค่า Cronbach’s alpha ค่อนข้างต่ำ อันเนื่องมาจากข้อคำถามในด้านนี้มีความคิดเห็นที่หลากหลายแตกต่างกันค่อนข้างมาก

ประโยชน์ที่จะนำไปใช้ : แบบสอบถามวัดการยอมรับมายาคติเกี่ยวกับการข่มขืนฉบับภาษาไทยสามารถนำไปพัฒนาต่อเพื่อใช้ในการวิจัยและการวางแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาการข่มขืนได้

บทนำ

ปัญหาการใช้ความรุนแรงต่อผู้หญิงเป็นเรื่องสำคัญเนื่องจากการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ผลการสำรวจขององค์การอนามัยโลกในปี ค.ศ. 2018 พบว่า 1 ใน 3 ของผู้หญิงทั่วโลกเคยถูกทำร้ายร่างกายและคุกคามทางเพศ¹ และพบว่า 1 ใน 4 ของผู้หญิงที่ถูกกระทำความรุนแรงเผชิญกับเหตุการณ์ดังกล่าวครั้งแรกตั้งแต่อายุยังน้อย (15 - 24 ปี) ผู้กระทำความรุนแรงมักเป็นบุคคลใกล้ชิดโดยเฉพาะแฟนหรือสามี¹ จากผลการสำรวจในแถบเอเชียแปซิฟิกพบว่า ร้อยละ 11.6 - 61.1 ของผู้หญิงถูกกระทำความรุนแรงทางด้านร่างกาย ร้อยละ 3.5 - 54.7 ถูกกระทำความรุนแรงทางเพศ และร้อยละ 12.3 - 58.3 ถูกกระทำความรุนแรงทางจิตใจ² ปัจจุบันสถานการณ์ความรุนแรงต่อผู้หญิงและบุคคลในครอบครัวของประเทศไทยมีแนวโน้มสูงขึ้น จากผลการสำรวจพบว่า ความรุนแรงเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 34.6 ในปี พ.ศ. 2560 เป็นร้อยละ 42.2 ในปี พ.ศ. 2563 โดยพบความรุนแรงทางด้านจิตใจร้อยละ 32.3 ความรุนแรงทางร่างกายร้อยละ 9.9 และความรุนแรงทางเพศร้อยละ 4.5³

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการคุกคามทางเพศ ประกอบด้วย 4 ประการ ประการแรกคือปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ การดื่มแอลกอฮอล์และการใช้สารเสพติด พฤติกรรมก้าวร้าวชอบใช้ความรุนแรง การเริ่มมีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่อายุยังน้อย และประสบการณ์การตกเป็นเหยื่อข่มขืนหรือเคยลงมือข่มขืนมาก่อน ประการที่สองคือปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ได้แก่ การใช้ความรุนแรงภายในครอบครัว ประการที่สามคือปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ความยากจน การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และประการสุดท้ายคือปัจจัยด้านทัศนคติทางสังคม ได้แก่ ระบบนิยมชายเป็นใหญ่ที่ให้ผู้ชายมีอำนาจเหนือผู้หญิง^{4,5}

ทัศนคติและความคิดเห็นเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศยังมีหลายประเด็นที่ยังคงเป็นที่เข้าใจผิด เช่น การยกความรับผิดชอบไปให้ผู้หญิง ผู้หญิงต้องไม่แต่งตัวยั่วชวน ไม่เดินทางคนเดียวในตอนกลางคืน การข่มขืนเกิดกับคนที่แปลกหน้าเท่านั้น ผู้หญิงดี ๆ ทั่วไปไม่มีทางถูกข่มขืน และถ้าถูกข่มขืนจริงต้องมีร่องรอยปรากฏให้เห็นตามร่างกาย⁶⁻⁸ ความเชื่อที่ผิดเหล่านี้เรียกว่า มายาคติเกี่ยวกับการข่มขืน ซึ่งมายาคติหมายถึง การสื่อความหมายด้วยคติความเชื่อทางวัฒนธรรม ซึ่งถูกกลบเกลื่อนให้เป็นที่รับรู้เสมือนว่าเป็นธรรมชาติ⁹ การศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกาพบว่า การยอมรับมายาคติเกี่ยวกับการข่มขืนมีความสัมพันธ์กับทัศนคติและพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ โดยพบว่าเพศชายที่ยอมรับและเห็นด้วยกับมายาคติเกี่ยวกับการข่มขืนมักจะมีพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงและการคุกคามทางเพศมากขึ้นตามไปด้วย¹⁰ ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการปลูกฝังทางสังคมที่หล่อหลอมค่านิยมบางอย่าง เช่น สื่อออนไลน์และวิดีโอเกมต่าง ๆ ที่แฝงไปด้วยความรุนแรงและการกดขี่ผู้หญิง¹¹

สังคมไทยมีทัศนคติและค่านิยมในลักษณะผู้ชายเป็นผู้นำครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ¹² ส่งผลต่อความไม่เสมอภาคของโอกาสในการทำงาน ผู้หญิงมักจะไม่ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งที่สำคัญ โดยมีข้ออ้างว่าเป็นเพศที่ใช้อารมณ์ นอกจากนี้ความแตกต่างด้านสรีระระหว่างชายหญิงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้สังคมกำหนดให้ผู้หญิงเป็นเพศที่อ่อนแอ

มีความรับผิดชอบเฉพาะในบ้านและเลี้ยงดูลูกหลานเท่านั้น ในด้านครอบครัว มีความแตกต่างระหว่างค่านิยมการเลี้ยงดู ลูกชายและลูกสาว เช่น การเข้มงวดกวดขันต่อลูกสาวและ ปล่อยปละละเลยลูกชายในเรื่องของพฤติกรรมทางเพศ ลูกชาย ไม่ต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายทางเพศของผู้หญิง สาเหตุ ส่วนหนึ่งก็เพราะสังคมไทยเห็นว่าผู้ชายไม่มีความเสียหาย ทางเพศ¹³ และการมีค่านิยมว่าผู้ชายสามารถมีเพศสัมพันธ์ ก่อนแต่งงานรวมถึงการนอกใจคู่สมรสโดยที่สังคมไม่ประณาม ในทางตรงกันข้าม ผู้หญิงจะถูกประณามอย่างรุนแรงจาก เหตุการณ์เดียวกัน^{13,14} นอกจากนี้ยังมีค่านิยมความเชื่อที่ว่า ผู้หญิงเป็นเพียงสมบัติของผู้ชาย ผู้ชายมีความต้องการที่จะ ปลดปล่อยหรือตอบสนองทางเพศแต่ผู้หญิงไม่มีความจำเป็น เท่าผู้ชาย ผู้ชายที่แท้จริงต้องมีสมรรถภาพทางเพศสูง ผู้ชายมี ความต้องการทางเพศสูงกว่าผู้หญิง โสเภณีมีไว้เพื่อแก้ปัญหา ทางเพศของผู้ชาย ผู้ชายมองว่าผู้หญิงเป็นเพียงวัตถุทางเพศ และพยายามที่จะแสวงหาความพึงพอใจโดยใช้ผู้หญิงเป็น เครื่องมือ¹⁵ มายาคติดังกล่าวจึงแสดงออกมาในรูปแบบของ พฤติกรรมทางคุกคามทางเพศ¹² ระบบชายเป็นใหญ่ในสังคมไทย ยังแฝงเร้นผ่านนัยการข่มขืนที่สังคมสร้างขึ้นในละครโทรทัศน์ และภาพยนตร์ ได้แก่ การข่มขืนคือรางวัลเพราะช่วยเหลือคลาย ความขัดแย้งของพระเอกนางเอก และถือเป็นรางวัลที่มอบให้ ด้วยความรัก โดยที่สังคมไม่ได้มองว่าเป็นอาชญากรรมทางเพศ และการข่มขืนคือการลงโทษ เช่น การที่ตัวร้ายข่มขืนนางอิจฉา เพราะเป็นคนไม่ดี เสมือนเป็นบทลงโทษผู้คิดร้ายกับนางเอก อันสร้างความชอบธรรมให้แก่ผู้ร้ายที่ข่มขืนนางอิจฉา¹⁶

ในต่างประเทศได้มีการศึกษาถึงมายาคติเกี่ยวกับการ ข่มขืนอย่างต่อเนื่อง โดยในปี ค.ศ. 1970 มีนักสังคมวิทยา และกลุ่มผู้สนับสนุนสิทธิและความเสมอภาคของสตรีได้นิยาม คำว่า “มายาคติเกี่ยวกับการข่มขืน” หมายถึง ชุดความเชื่อที่ ส่งต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่นเพื่อสนับสนุนให้ผู้ชายสามารถใช้ ความรุนแรงทางเพศกับผู้หญิงได้ จากนั้นจึงได้มีการศึกษาและ ตั้งข้อสังเกตมากมาย เช่น สังคมมักปิดความรับผิดชอบให้ ตกเป็นภาระของเหยื่อ การมองข้ามความรุนแรงและคิดว่าเป็น สิ่งที่สังคมยอมรับได้ และเป็นที่มาของการพัฒนาแบบสอบถาม

ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ในแต่ละยุคสมัยได้มีการดัดแปลงและพัฒนา แบบสอบถามให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น เพื่อให้เข้ากับบริบท สังคมและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไป ในปัจจุบันมีเครื่องมือที่ ใช้วัดการยอมรับมายาคติเกี่ยวกับการข่มขืนอยู่หลายชนิด ซึ่งเครื่องมือที่เป็นที่ยอมรับและนิยมทั่วโลกคือ Illinois rape myth acceptance scale (IRMA)¹⁷ ผลคะแนนมีความ สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ชายหญิงในสังคม อคติและ ความรุนแรงทางเพศ และยอมรับการใช้ความรุนแรง เครื่องมือ ดังกล่าวได้มีการศึกษา แปล และพัฒนาแบบสอบถามในหลาย ประเทศ เช่น จีน¹⁸ และเกาหลี¹⁹ ซึ่งมีการแปลและพัฒนาให้ เข้ากับบริบทในประเทศนั้น ๆ เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นของการศึกษา และวางแผนป้องกันการข่มขืนในอนาคต ทั้งนี้ ถึงแม้ว่า เครื่องมือ IRMA จะมีการพัฒนามาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1999 และ ในปี ค.ศ. 2011 ได้มีการพัฒนาเครื่องมือที่ทันสมัยและจำนวน ข้อคำถามน้อยกว่าอย่าง updated Illinois rape myth acceptance scale (UIRMA)²⁰ แต่เครื่องมือดังกล่าวได้มีการ ตัดข้อคำถามหลายข้อที่มีความเชื่อของคนไทยแฝงอยู่ เช่น ส่วนใหญ่แล้วการข่มขืนจะเกิดขึ้นในย่านที่ไม่ดีของเมือง ผู้ชาย ที่มาจากครอบครัวดี ๆ มักจะไม่เคยข่มขืนใคร มีการเปลี่ยน สรรพนามที่ใช้ถามจาก “ผู้หญิง/ผู้ชาย” เป็น “เด็กผู้หญิง/ เด็กผู้ชาย” และกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย ปี 1 และอาจารย์ที่เกี่ยวข้องเท่านั้น ซึ่งเหล่านี้อาจทำให้ ผลการศึกษาอาจคลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริงได้

ที่ผ่านมาเคยมีการแปลเครื่องมือ IRMA เป็นภาษาไทย ไว้แล้ว²¹ แต่เป็นฉบับ short form จำนวน 20 ข้อ และ การศึกษาดังกล่าวเลือกศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ต้องขัง คดีทางเพศเท่านั้น ผลการศึกษาที่ได้จึงไม่อาจเป็นตัวแทน ทักษะคิดของคนไทยกลุ่มอื่นได้ ดังนั้นการแปลแบบสอบถาม IRMA ฉบับเต็ม ซึ่งมีข้อคำถามที่แฝงและตรงกับค่านิยม ความเชื่อของคนไทยอยู่ จึงน่าจะมีประโยชน์ในการเข้าใจ การยอมรับมายาคติเกี่ยวกับการข่มขืนในประเทศไทย สามารถ ช่วยวางแผนป้องกันความรุนแรงทางเพศต่อไปในอนาคตได้ การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแปลและทดสอบคุณสมบัติ ของแบบสอบถามวัดการยอมรับมายาคติเกี่ยวกับการข่มขืน

ฉบับภาษาไทยและค้นหาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับมายาคติเกี่ยวกับการข่มขืน

วิธีการ

การศึกษานี้แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นตอนแปลและทดสอบคุณสมบัติของแบบสอบถาม และ 2) ขั้นตอนทดสอบความเที่ยงตรงและศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการยอมรับมายาคติเกี่ยวกับการข่มขืน

แบบสอบถามต้นฉบับภาษาอังกฤษ คือ Illinois rape myth acceptance scale, 1999 พัฒนาโดย Payne และคณะ¹⁶ มีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 40 ข้อ และมีอีก 5 ข้อคำถามซึ่งเป็นคำถามกรอง (filter question) และไม่ได้นำมาใช้ในการวัดคะแนนและคำนวณทางสถิติใด ๆ ในแต่ละข้อคำถาม ผู้ตอบสามารถเลือกให้คะแนนได้ตั้งแต่ 1 - 7 คะแนน โดย 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับทัศนคติยอมรับมายาคติเกี่ยวกับการข่มขืน และ 7 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.93 แบ่งออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่ ผู้หญิงเป็นฝ่ายเรียกร้องเอง 8 ข้อ มั่นไม่ใช่อการข่มขืน 5 ข้อ ผู้ชายไม่ได้ตั้งใจที่จะข่มขืน 5 ข้อ ผู้หญิงต้องการถูกข่มขืน 5 ข้อ ผู้หญิงเป็นฝ่ายโกหก 5 ข้อ การข่มขืนเป็นเพียงเรื่องเล็กน้อย 5 ข้อ และการข่มขืนเป็นเรื่องแปลก 7 ข้อ ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตัดคำถามกรองออก

ขั้นตอนการแปลและทดสอบคุณสมบัติของแบบสอบถาม 1) ติดต่อเจ้าของลิขสิทธิ์ของแบบสอบถาม 2) แปลแบบสอบถามฉบับภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยจำนวน 40 ข้อ โดยผู้แปลเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านภาษาจำนวน 2 คน 3) แปลแบบสอบถามฉบับภาษาไทยกลับเป็นภาษาอังกฤษ (back translation) โดยผู้แปลเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านภาษาจำนวน 2 คน 4) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ด้วยการตรวจสอบหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (index of item-objective congruence; IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ได้แก่ อาจารย์ประจำภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล จำนวน 2 คน และอาจารย์นักจิตวิทยาประจำคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล จำนวน 1 คน ทั้งนี้

พบว่า มี 1 ข้อคำถามที่อาจกำกวม ผู้วิจัยจึงได้มีการเพิ่มเติมเนื้อหาบางส่วนโดยการยกตัวอย่างเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ได้แก่ “ส่วนใหญ่แล้วการข่มขืนจะเกิดขึ้นในย่านที่ไม่ดีของเมือง” แก้ไขเป็น “ส่วนใหญ่แล้วการข่มขืนจะเกิดขึ้นในย่านที่ไม่ดีของเมือง (เช่น แหล่งมั่วสุม ผับบาร์ หรือย่านที่มักมีปัญหายาอาชญากรรม)” และ 5) นำแบบสอบถามที่แปลเป็นภาษาไทยแล้วไปทำการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน (test of the prefinal version) โดยกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ที่มาใช้บริการในโรงพยาบาลศิริราช อายุ 13 - 35 ปี แบ่งออกเป็นเพศหญิง 8 คน และเพศชาย 7 คน พบว่า มีความเข้าใจในข้อคำถามเป็นอย่างดี

ขั้นตอนทดสอบความเที่ยงตรงและศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการยอมรับมายาคติเกี่ยวกับการข่มขืน มีการจัดทำแบบสอบถามในรูปแบบของ Google Forms ประกอบด้วย 2 ส่วน ส่วนแรก คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ประวัติการใช้สารเสพติดและแอลกอฮอล์ ประวัติความรุนแรงภายในครอบครัว การใช้สื่อลามก และประวัติการมีเพศสัมพันธ์ ส่วนที่สอง คือ แบบสอบถามวัดการยอมรับมายาคติเกี่ยวกับการข่มขืนฉบับภาษาไทย จำนวน 40 ข้อ เชิญผู้เข้าร่วมวิจัยโดยการประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็บไซต์และเฟสบุ๊คของภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล เปิดรับคำตอบตั้งแต่ 1 กันยายน 2564 - 30 พฤศจิกายน 2564 โดยขนาดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คำนวณได้จากสูตร²² ดังนี้

$$n = \left\lceil \left[\left(\frac{2k}{k-1} \right) \left(Z_{\alpha/2} + Z_{\beta} \right)^2 \right] / \ln(\delta)^2 \right\rceil + 2$$

where

$$\delta = \frac{1 - CA_0}{1 - CA_1}$$

โดยที่ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง, k = จำนวนข้อคำถาม, α = probability of type I error, β = probability of type II error, CA_0 = the value of Cronbach's alpha at null hypothesis, CA_1 = the expected value of Cronbach's alpha

แทนค่าด้วย $k = 40$, $\alpha = 0.05$, $\beta = 0.1$, $CA_0 = 0.85$, $CA_1 = 0.90$ ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 134 คน แต่เพื่อป้องกันการฉ้อโกงผู้ร่วมวิจัยตอบแบบสอบถามไม่สมบูรณ์ในการศึกษานี้จึงใช้จำนวนผู้ร่วมวิจัยมากกว่าขนาดตัวอย่างที่คำนวณได้อีกประมาณร้อยละ 20 คือ จำนวน 161 คน ทั้งนี้เมื่อเริ่มเก็บข้อมูลพบว่าจำนวนผู้ร่วมวิจัยทั้งสิ้น 514 คน ซึ่งเกินกว่าที่ได้คำนวณไว้

วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปใช้สถิติพรรณนาอธิบายข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตรวจสอบคุณสมบัติการวัดความตรงเชิงเนื้อหาด้วยวิธีหาค่า index of item-objective congruence (IOC) หาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha) ของทั้งฉบับและรายด้าน ใช้สถิติ Mann-Whitney U test และ Kruskal-Wallis test ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคะแนนรวมของแบบสอบถาม

การศึกษานี้ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล หนังสือรับรองเลขที่ Si 160/2021 รับรองวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2564

ผล

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามวัดการยอมรับมายาคติเกี่ยวกับการข่มขืนฉบับภาษาไทยพบว่าทุกข้อคำถามมีค่า IOC ระหว่าง 0.6 - 1.0 ซึ่งอยู่ในระดับดี แสดงดังตารางที่ 1

จากกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการศึกษาทั้งหมด 514 คน พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 84.8) อายุมัธยฐาน 22 ปี (ต่ำสุด 13 ปี, สูงสุด 71 ปี) ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา

มากกว่า 12 ปี (ร้อยละ 74.1) รายได้ของครอบครัวไม่เกิน 35,000 บาท/เดือน (ร้อยละ 50.2) ไม่มีการใช้สารเสพติด (ร้อยละ 96.9) ไม่มีการดื่มแอลกอฮอล์ (ร้อยละ 64.0) ไม่มีการใช้ความรุนแรงด้านร่างกายในครอบครัว (ร้อยละ 92.8) ไม่มีการใช้ความรุนแรงด้านจิตใจในครอบครัว (ร้อยละ 56.6) ไม่มีการล่วงละเมิดทางเพศในครอบครัว (ร้อยละ 95.7) มีการใช้สื่อลามก (ร้อยละ 80.4) และไม่เคยถูกข่มขืน (ร้อยละ 91.2) ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการยอมรับมายาคติเกี่ยวกับการข่มขืน ได้แก่ เพศชาย อายุ การศึกษาไม่เกิน 12 ปี รายได้ของครอบครัวไม่เกิน 35,000 บาท/เดือน และไม่มีประวัติการใช้ความรุนแรงทางด้านจิตใจในครอบครัว/การดื่มแอลกอฮอล์/การใช้สื่อลามก/การถูกข่มขืน แสดงดังตารางที่ 2

การตรวจสอบความเที่ยงพบว่า Cronbach's alpha ของแบบสอบถามวัดการยอมรับมายาคติเกี่ยวกับการข่มขืนฉบับภาษาไทยทั้งฉบับเท่ากับ .937 ซึ่งอยู่ในระดับดี ค่า Cronbach's alpha ของแต่ละด้าน อยู่ในระหว่าง .545 - .897 โดยด้านที่มีค่าสูงสุด ได้แก่ ผู้หญิงเป็นฝ่ายเรียกร้องเอง และด้านที่มีค่าต่ำสุด ได้แก่ การข่มขืนเป็นเรื่องเพียงเล็กน้อย แสดงดังตารางที่ 3 และค่า Cronbach's alpha ของแบบสอบถามรายข้อ แสดงดังตารางที่ 4

วิจารณ์

แบบสอบถามวัดการยอมรับมายาคติเกี่ยวกับการข่มขืนฉบับภาษาไทยมีความตรงเชิงเนื้อหาอยู่ในระดับดี และมีความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับอยู่ในระดับดีโดยมีค่า Cronbach's alpha เท่ากับ .937 ใกล้เคียงกับแบบสอบถามต้นฉบับภาษาอังกฤษซึ่งมีค่า Cronbach's alpha เท่ากับ .93¹⁷ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ค่า Cronbach's alpha ของด้านผู้หญิงเป็นฝ่ายเรียกร้องเอง

ตารางที่ 1 ความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) รายข้อ

ข้อคำถาม	IOC
ข้อที่ 1, 3 - 5, 7 - 10, 12 - 13, 15 - 16, 18, 20, 23 - 26, 28, 31, 33 - 34, 38, 40	1
ข้อที่ 2, 6, 11, 14, 17, 19, 21 - 22, 27, 29 - 30, 32, 35 - 37, 39	0.6

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเปรียบเทียบกับผลรวมคะแนนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวนคน (ร้อยละ)	Median คะแนน (P ₂₅ , P ₇₅)	p-value
เพศ			< .001
ชาย	78 (15.2)	83 (66.25, 126.25)	
หญิง	436 (84.8)	66 (54.25, 80.75)	
อายุ			< .001
13 - 24 ปี	322 (62.6)	65 (53, 79)	
25 - 34 ปี	142 (27.6)	71 (58.75, 88)	
35 - 49 ปี	36 (7.0)	68.5 (53, 111)	
ตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป	14 (2.72)	114.5 (81.75, 145)	
ระดับการศึกษา			< .001
ไม่เกิน 12 ปี	133 (25.9)	73 (59.5, 97)	
มากกว่า 12 ปี	381 (74.1)	67 (53, 81)	
รายได้ของครอบครัว			.008
ไม่เกิน 35,000 บาท/เดือน	258 (50.2)	70 (58, 90.25)	
เกิน 35,000 บาท/เดือน	256 (49.8)	66 (53, 80)	
การใช้สารเสพติด			.998
มี	16 (3.1)	69.5 (50.75, 90.25)	
ไม่มี	498 (96.9)	68 (55, 84)	
การดื่มแอลกอฮอล์			.003
มี	185 (36.0)	64 (53, 80)	
ไม่มี	329 (64.0)	70 (57, 91)	
การใช้ความรุนแรงด้านร่างกายในครอบครัว			.378
มี	37 (7.2)	61 (50, 91.5)	
ไม่มี	477 (92.8)	69 (55.5, 83)	
การใช้ความรุนแรงด้านจิตใจในครอบครัว			.006
มี	223 (43.4)	64 (54, 79)	
ไม่มี	291 (56.6)	70 (56, 91)	
การล่วงละเมิดทางเพศในครอบครัว			.515
มี	22 (4.3)	66 (59.75, 93.75)	
ไม่มี	492 (95.7)	68.5 (55, 83.75)	
การใช้สื่อลามก			< .001
มี	413 (80.4)	64 (53, 80)	
ไม่มี	101 (19.6)	80 (66, 115)	
ประวัติการถูกข่มขืน			.009
เคย	45 (8.8)	61 (52, 72)	
ไม่เคย	469 (91.2)	69 (55, 86)	

ตารางที่ 3 สัมประสิทธิ์ความเที่ยง (Cronbach's alpha) ของแบบสอบถามวัดการยอมรับมายาคติเกี่ยวกับการข่มขืน ฉบับภาษาไทย

แบบสอบถาม	α	ค่า median ผลรวมคะแนน (P_{25} , P_{75})	
		ชาย (n = 78)	หญิง (n = 436)
แบบสอบถามทั้งฉบับ (40 ข้อ)	.937	83 (66.25, 126.25)	66 (54.25, 80.75)
รายด้าน			
ผู้หญิงเป็นฝ่ายเรียกร้อง (8 ข้อ)	.897	16.5 (9, 28)	10 (8, 14)
มันไม่ใช่การข่มขืน (5 ข้อ)	.805	6 (5, 11)	5 (5, 6)
ผู้ชายไม่ได้ตั้งใจที่จะข่มขืน (5 ข้อ)	.704	18 (11, 23)	16 (10, 21)
ผู้หญิงต้องการถูกข่มขืน (5 ข้อ)	.756	9.5 (7, 14)	6 (5, 9)
ผู้หญิงเป็นฝ่ายโกหก (5 ข้อ)	.784	12 (7, 17.25)	7 (5, 10)
การข่มขืนเป็นเพียงเรื่องเล็กน้อย (5 ข้อ)	.545	10 (6, 14)	7 (5, 10)
การข่มขืนเป็นเรื่องแปลก (7 ข้อ)	.789	14 (9, 21)	11 (8, 15)

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและค่า Cronbach's alpha ของแบบสอบถามรายข้อ

ข้อคำถาม	Mean	SD	Corrected item-total correlation	Cronbach's alpha if item deleted
ด้านผู้หญิงเป็นฝ่ายเรียกร้อง				
ข้อที่ 1 ถ้าผู้หญิงถูกข่มขืนขณะเมา เธอเองก็เป็นต้นเหตุหนึ่งที่ปล่อยให้สิ่งต่าง ๆ เกิด	1.81	1.556	.547	.935
ข้อที่ 13 เวลาที่ผู้หญิงไปเที่ยวแล้วใส่เสื้อเอวลอยหรือกระโปรงสั้น เป็นการทำให้ตัวเองตกอยู่ในอันตราย	1.94	1.695	.649	.934
ข้อที่ 17 ถ้าผู้หญิงกลับบ้านกับชายแปลกหน้าแล้วถูกข่มขืนขึ้นมา ก็เป็นความผิดของเธอเอง	1.53	1.235	.664	.935
ข้อที่ 22 ผู้หญิงที่ยั่ววนทางเพศ จะทำให้เกิดปัญหาตามมา	2.24	1.865	.667	.934
ข้อที่ 32 ผู้หญิงที่ “ยั่ว” ผู้ชาย สมควรได้รับสิ่งที่อาจเกิดขึ้นตามมา	1.48	1.255	.706	.934
ข้อที่ 33 ผู้หญิงที่ถูกข่มขืน มักเป็นเพราะพวกเธอ “ปฏิเสธ” แบบกำกวม	1.57	1.258	.645	.935
ข้อที่ 36 ผู้หญิงที่นุ่งน้อยห่มน้อย ไม่น่าจะแปลกใจ ถ้าผู้ชายพยายามบังคับเธอให้มีเพศสัมพันธ์ด้วย	1.56	1.378	.708	.934
ข้อที่ 38 ผู้หญิงที่ไปที่พักของผู้ชายตั้งแต่ออกเดินทางครั้งแรก บอกเป็นนัยว่าเธอต้องการจะมีเพศสัมพันธ์ด้วย	1.97	1.546	.665	.934
ด้านมันไม่ใช่การข่มขืน				
ข้อที่ 10 ถ้าผู้หญิงไม่มีการต่อสู้ขัดขืนใด ๆ ก็บอกไม่ได้หรือว่าเป็นการข่มขืน	1.54	1.348	.622	.935
ข้อที่ 15 การข่มขืนอาจจะไม่ได้เกิดขึ้น ถ้าผู้หญิงไม่มีรอยฟกช้ำหรือรอยแผลตามร่างกาย	1.34	0.983	.643	.935
ข้อที่ 21 ถ้าไม่มีการใช้อาวุธ ก็เรียกไม่ได้ว่าเป็นการข่มขืน	1.10	0.516	.496	.937
ข้อที่ 30 ถ้าผู้หญิงไม่ได้แสดงท่าทางขัดขืนต่อการมีเพศสัมพันธ์ (ถึงแม้จะพูดว่าไม่ยอม) ก็ไม่ถือว่าเป็นการข่มขืน	1.46	1.132	.609	.935
ข้อที่ 40 ถ้าผู้หญิงอ้างว่าถูกข่มขืน แต่ไม่มีรอยฟกช้ำหรือรอยขีดข่วนใด ๆ ก็คงไม่ต้องไปจริงจังอะไรกับเธอนัก	1.23	0.839	.669	.935

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและค่า Cronbach's alpha ของแบบสอบถามรายข้อ (ต่อ)

ข้อคำถาม	Mean	SD	Corrected item-total correlation	Cronbach's alpha if item deleted
ด้านผู้ชายไม่ได้ตั้งใจที่จะข่มขืน				
ข้อที่ 3 การที่ผู้ชายข่มขืนเป็นเพราะมีความต้องการทางเพศสูง	3.41	2.329	.419	.938
ข้อที่ 18 คนที่ข่มขืนคนอื่นมักจะเป็นคนที่เก็บกดเรื่องเพศ	3.74	2.058	.329	.938
ข้อที่ 27 ผู้ชายที่กำลังตื่นตัวทางเพศ ก็อาจจะไม่ได้สังเกตว่าผู้หญิงกำลังข่มขืนเขาอยู่	2.53	1.967	.451	.937
ข้อที่ 35 ผู้ชายมักจะไม่ได้ตั้งใจบังคับผู้หญิงให้เพศสัมพันธ์ด้วย แต่บางครั้งก็อดใจไม่ได้	1.92	1.502	.622	.935
ข้อที่ 37 การข่มขืนเกิดขึ้นเมื่อผู้ชายไม่สามารถควบคุมความต้องการทางเพศได้	4.33	2.536	.307	.940
ด้านผู้หญิงต้องการถูกข่มขืน				
ข้อที่ 2 ถึงแม้ว่าผู้หญิงส่วนใหญ่จะไม่ยอมรับ แต่เธอก็ตื่นเต้นเร้าใจเมื่อถูกบังคับให้มีเพศสัมพันธ์	1.42	1.085	.539	.936
ข้อที่ 7 ลึก ๆ แล้ว ผู้หญิงหลายคนอยากถูกข่มขืน	1.15	0.615	.450	.937
ข้อที่ 16 ผู้หญิงหลายคนรู้สึกตื่นเต้นเร้าใจเวลาที่ถูกบังคับให้มีเพศสัมพันธ์	1.55	1.102	.541	.936
ข้อที่ 20 ผู้หญิงบางคนชอบถูกบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ เพื่อที่จะได้ไม่รู้สึกผิดกับการมีเพศสัมพันธ์	1.73	1.314	.418	.936
ข้อที่ 39 ที่จริงแล้วผู้หญิงหลายคนสนุกกับการมีเพศสัมพันธ์หลังจากที่ฝ่ายชายใช้กำลังเล็กน้อย	2.21	1.442	.504	.936
ด้านผู้หญิงเป็นฝ่ายโกหก				
ข้อที่ 5 ผู้หญิงที่ถูกจับได้ว่านอกใจ บางครั้งเธอก็อ้างว่าเธอถูกข่มขืน	2.46	1.633	.425	.936
ข้อที่ 6 หลายคนที่คุณดูเหมือนจะตกเป็นเหยื่อของการข่มขืน แท้จริงแล้วก็คือผู้หญิงที่มีเพศสัมพันธ์แล้วมา “เปลี่ยนใจ” ที่หลัง	1.84	1.388	.605	.935
ข้อที่ 14 การกล่าวหาผู้ชายว่าข่มขืน มักถูกใช้เป็นเครื่องมือแก้แค้นผู้ชาย	1.82	1.290	.529	.936
ข้อที่ 28 ผู้หญิงจำนวนมากเป็นฝ่ายยั่วผู้ชายก่อน แล้วมากล่าวหาที่หลังว่าถูกข่มขืน	1.41	0.980	.735	.935
ข้อที่ 29 บ่อยครั้งผู้หญิงที่อ้างว่าถูกข่มขืน ก็แค่มีปัญหาทางอารมณ์	1.43	0.945	.667	.935
ด้านการข่มขืนเป็นเพียงเรื่องเล็กน้อย				
ข้อที่ 4 มันไม่ใช่เรื่องใหญ่เลยสำหรับผู้ชายที่จะเลยเถิดและมีเพศสัมพันธ์ด้วยกับผู้หญิงที่เต็มใจอดจู้กับเขา	3.42	2.253	.327	.939
ข้อที่ 12 การข่มขืนไม่ใช่ปัญหาใหญ่อย่างที่คุณเรียกร้องสิทธิสตรีบางคนอยากให้คนอื่นคิด	1.18	0.813	.475	.936
ข้อที่ 23 การถูกข่มขืนไม่ได้แย่เท่ากับการถูกจู่และถูกทำร้ายร่างกาย	1.18	0.773	.431	.936
ข้อที่ 26 ผู้หญิงมีแนวโน้มที่จะพูดเกินจริงว่าการข่มขืนมีผลต่อเธอมากขนาดไหน	1.51	1.138	.704	.934
ข้อที่ 34 ถ้าผู้หญิงไม่ใช่สาวบริสุทธิ์ ก็ไม่น่าจะเป็นเรื่องใหญ่ ถ้าคู่เธอบังคับให้เธอมีเพศสัมพันธ์ด้วย	1.25	0.928	.529	.936
ด้านการข่มขืนเป็นเรื่องแปลกด้านการข่มขืนเป็นเรื่องแปลก				
ข้อที่ 8 ส่วนใหญ่แล้วการข่มขืนจะเกิดขึ้นในย่านที่ไม่ดีของเมือง (เช่น แหล่งมั่วสุม ผับบาร์ หรือย่านที่มีปัญหาอาชญากรรม)	3.65	2.068	.458	.937
ข้อที่ 9 ผู้หญิงที่มักชอบเที่ยวผับบาร์และหลับนอนกับผู้ชายไปทั่วเท่านั้นที่ถูกข่มขืน	1.34	1.020	.620	.935
ข้อที่ 11 ผู้ชายที่มาจากรอบครัวดี ๆ มักจะไม่เคยข่มขืนใคร	1.78	1.398	.442	.936
ข้อที่ 19 ผู้หญิงที่แต่งกายยั่วชวนเท่านั้นที่มักจะถูกข่มขืน	1.31	0.961	.629	.935
ข้อที่ 24 น้อยมากที่ผู้หญิงจะถูกข่มขืนในละแวกบ้านของเธอ	1.63	1.228	.488	.936
ข้อที่ 25 ในความเป็นจริงแทบจะไม่มีผู้หญิงคนไหนที่ถูกแฟนข่มขืน	1.93	1.425	.553	.935
ข้อที่ 31 แทบจะไม่มีผู้หญิงคนไหนถูกข่มขืนในบ้านตัวเอง	1.49	1.093	.540	.936

มันไม่ใช่การข่มขืน ผู้ชายไม่ได้ตั้งใจที่จะข่มขืน ผู้หญิงต้องการถูกข่มขืน ผู้หญิงเป็นฝ่ายโกหก และการข่มขืนเป็นเรื่องแปลกอยู่ในระดับดี (Cronbach's alpha = .704 - .897) ซึ่งใกล้เคียงกับแบบสอบถามต้นฉบับภาษาอังกฤษซึ่งมีค่า Cronbach's alpha อยู่ระหว่าง .74 - .84¹⁷ แต่ในด้านการข่มขืนเป็นเพียงเรื่องเล็กน้อยมีค่า Cronbach's alpha เท่ากับ .545 ซึ่งค่อนข้างต่ำ ในขณะที่แบบสอบถามต้นฉบับภาษาอังกฤษมีค่า Cronbach's alpha เท่ากับ .74 ทั้งนี้ อาจเกิดจากผู้ตอบข้อคำถามในด้านนี้มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันค่อนข้างมาก โดยเฉพาะในข้อที่ถามว่า “มันไม่ใช่เรื่องใหญ่เลยสำหรับผู้ชายที่จะเลยเถิดและมีเพศสัมพันธ์ด้วยกับผู้หญิงที่เต็มใจออกตอบกับเขา” ความคิดเห็นบางส่วนอาจมองว่าการที่ผู้หญิงเต็มใจออกตอบกับผู้ชายแปลว่ายินยอมที่จะมีเพศสัมพันธ์ด้วย โดยไม่ได้มองว่าเป็นการข่มขืน ในขณะที่บางส่วนมองว่าเป็นการกอดจูบไม่ได้แปลว่าจะยินยอมให้มีเพศสัมพันธ์ด้วยได้

เมื่อพิจารณาในด้านเพศ พบความแตกต่างของคะแนนของแบบสอบถามฉบับภาษาไทยเช่นเดียวกับต้นฉบับภาษาอังกฤษ โดยเพศชายมีคะแนนสูงกว่าเพศหญิงในทุกรายด้าน ซึ่งหมายความว่าอิทธิพลทางด้านเพศถือเป็นปัจจัยสำคัญต่อการยอมรับมายาคติเกี่ยวกับการข่มขืน สอดคล้องกับแนวคิดผู้ชายเป็นใหญ่ (ปิตาธิปไตย) เกิดความไม่เท่าเทียมกันระหว่างผู้หญิงและผู้ชายผ่านโครงสร้างทางสังคมที่เอื้อให้ฝ่ายชายเป็นใหญ่และมีอำนาจเหนือฝ่ายหญิง ไม่ว่าจะเป็นตำแหน่งหน้าที่ทางสังคมและครอบครัวที่มักเอื้อให้ผู้ชายเป็นผู้นำ ภรรยาและลูกเสมือนเป็นสมบัติของสามี การตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ที่มีกมอหมายให้ผู้ชายเป็นคนรับผิดชอบ เช่น การตั้งชื่อลูก การให้ลูกใช้นามสกุลของสามี การที่สามีสามารถมีภรรยาได้หลายคน การแต่งเข้าบ้านฝ่ายชาย การนิยมได้ลูกชาย การมองว่าผู้หญิงเป็นผู้ตามและมีหน้าที่รับใช้สามีและดูแลลูก การอบรมเลี้ยงดูลูกผู้หญิงว่าต้องแต่งกายมิดชิดสำรวม ในขณะที่การแต่งกายของผู้ชายไม่ต้องเข้มงวดมากนัก²³ ทั้งนี้ยังมีปัจจัยอื่นอีกที่พบว่ามีความสัมพันธ์กับคะแนนของแบบสอบถาม ได้แก่ ช่วงอายุ โดยพบว่า ช่วงอายุ 13 - 24 ปี

มีค่าคะแนนต่ำกว่าช่วงอายุ 25 - 34 ปี และอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป และช่วงอายุ 25 - 49 ปี มีค่าคะแนนต่ำกว่าช่วงอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาที่ทำในกลุ่มประชากรชาวอินเดียและอังกฤษที่พบว่า ยิ่งอายุมากขึ้นจะยิ่งไม่ยอมรับมายาคติเกี่ยวกับการข่มขืน²⁴ สาเหตุส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการส่งต่อความเชื่อจากรุ่นสู่รุ่นของคนไทย ทำให้ผู้ที่มีอายุเยอะยังมีชุดความคิดแบบดั้งเดิม เช่น ผู้หญิงที่ดีต้องไม่แต่งตัวยั่ววน⁵ นอกจากนี้ยังพบว่าการศึกษาและรายได้ที่อยู่ในระดับต่ำมีความสัมพันธ์กับการยอมรับมายาคติเกี่ยวกับการข่มขืน สอดคล้องกับผลการสำรวจขององค์การสหประชาชาติที่พบว่า เพศชายที่มีการใช้ความรุนแรงและคุกคามทางเพศส่วนมากมีเศรษฐกิจฐานะและการศึกษาที่อยู่ในระดับต่ำ²⁵

เนื่องจากการศึกษานี้เลือกกลุ่มตัวอย่างทุกคนที่ยินยอมตอบแบบสอบถาม Google Forms ผ่านการประชาสัมพันธ์ทางเว็บไซต์และเฟซบุ๊กโดยไม่มีการชวนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ดังนั้นผลการศึกษาก็อาจไม่สามารถเป็นตัวแทนของประชาชนทั่วไปได้ และเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ดังนั้นผลการศึกษาก็อาจไม่สามารถเปรียบเทียบได้ชัดเจนถึงความคิดเห็นที่แตกต่างกันระหว่างเพศชายและหญิง ข้อคำถามที่ใช้เป็นการแปลมาจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ โดยยังไม่ได้มีการวิเคราะห์เพิ่มเติมถึงทัศนคติของคนไทยและความเชื่อที่มีบริบททางวัฒนธรรมมาเกี่ยวข้อง นอกจากนี้การหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิเพียง 3 คน ไม่ได้มีการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างขั้นต้นก่อนนำแบบวัดไปใช้จริง อาจทำให้การนำผลการศึกษานี้ไปใช้มีข้อจำกัดหลายประการ อย่างไรก็ตามการศึกษานี้ถือเป็นจุดเริ่มต้นในการพัฒนาเครื่องมือเพื่อศึกษาการยอมรับมายาคติเกี่ยวกับการข่มขืน ซึ่งหากมีการศึกษาเพิ่มเติมถึงปัจจัยและความเชื่อของคนไทยว่ามีความสอดคล้องกับการคุกคามทางเพศหรือไม่ ก็จะช่วยสร้างความเข้าใจให้กับสังคมและเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างรากฐานทัศนคติความคิดที่เหมาะสมเพื่อป้องกันการข่มขืนในอนาคตได้

สรุป

แบบสอบถามวัดการยอมรับมายาคติเกี่ยวกับการข่มขืนฉบับภาษาไทยมีค่าความตรงเชิงเนื้อหาและค่าความเที่ยงอยู่ในระดับดี ยกเว้นองค์ประกอบย่อย 1 ด้าน ดังนั้นควรมีทดสอบคุณสมบัติอื่นและปัจจัยที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากทุนพัฒนาการวิจัย คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล รหัสโครงการวิจัย (IO) R016431040 และขอขอบคุณ ดร.เสาวลักษณ์ สุนนางกูร ที่ให้คำปรึกษาและมีส่วนช่วยในการวิเคราะห์ทางสถิติ

เอกสารอ้างอิง

- World Health Organization (WHO), the United Nations Inter-Agency Working Group on Violence Against Women Estimation and Data. Violence against women prevalence estimates, 2018: global, regional and national prevalence estimates for intimate partner violence against women and global and regional prevalence estimates for non-partner sexual violence against women [Internet]. Switzerland: World Health Organization; 2021 [cited 2022 Jun 11]. Available from: <http://apps.who.int/iris/rest/bitstreams/1347689/retrieve>
- United Nations Population Fund (UNFPA). Measuring prevalence of violence against women in Asia-Pacific [Internet]. Bangkok: United Nations Population Fund; 2021 [cited 2022 Jun 11]. Available from: <http://asiapacific.unfpa.org/kNOwAWdata>
- ศูนย์ข้อมูลและข่าวสืบสวนเพื่อสิทธิพลเมือง. เปิดสถิติหญิงไทยถูกละเมิดทางเพศ-กระทำรุนแรง มากกว่า 7 คน/วัน [Open statistics of Thai women being sexually harassed - violent acts more than 7 people/day] [อินเทอร์เน็ต]. เชียงใหม่: [ปรับปรุงข้อมูลเมื่อวันที่ 8 มี.ค. 2565; สืบค้นเมื่อวันที่ 11 มิ.ย. 2565]. จาก <http://www.tcijthai.com/news/2022/3/current/12248>
- Andra TT, Sarah D, Linda AV, Kathryn AB, Greta MM, Jennifer LM. A Systematic qualitative review of risk and protective factors for sexual violence perpetration. *Trauma Violence Abuse*. 2013;14(2): 133-67. doi:10.1177/1524838012470031.
- Hall GCN. Prediction of sexual aggression. *Clinical Pathology Review*. 1990;10(2):229-45. doi:10.1016/0272-7358(90)90059-J.
- ชลิดาภรณ์ ส่งสัมพันธ์. คิทยกกำลัง 2 : มายาคติต่อผู้หญิงสมยอม ข่มขืน [multiply*: mythology to women, consent and rape] [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: ไทยพีบีเอส; 2557 [สืบค้นเมื่อวันที่ 21 มี.ค. 2565]. จาก: <https://youtu.be/qG6DDZaqqT4>
- Center of Awareness, Response, and Education (CARE). Rape myths [Internet]. Richmond: University of Richmond; c2020 [cited 2022 Mar 20]. Available from: <https://prevent.richmond.edu/prevention/education/rape-myths.html>
- มูลนิธิหญิงชายก้าวไกล. ชุดมายาคติผิดๆ เรื่อง ข่มขืน [False myths about rape] [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: มูลนิธิ; 2563 [สืบค้นเมื่อวันที่ 21 มี.ค. 2565]. จาก: <http://www.wmp.or.th/content/28446/ชุดมายาคติผิดๆ-เรื่อง-ข่มขืน>
- นพพร ประชากุล. โรลิ่งด์ บาร์ตส์กับสัญศาสตร์วรรณกรรม. ใน: วรรณพิมล อังคศิริสรพ, ผู้แปล. มายาคติ [Mythologies]. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ; 2547.
- Lonsway KA, Fitzgerald LF. Rape myths: in review. *Psychol Women Q*. 1994;18(2):133-64. doi:10.1111/j.1471-6402.1994.tb00448.x.
- Bhagal MS, Cotbet S. The influence of aggressiveness on rape-myth acceptance among university students. *Psychiatr Psychol Law*. 2016;23(5):709-15. doi:10.1080/13218719.2016.1142931.
- นพวรรณ ปรากฏวงศ์. ทักษะของนักศึกษาต่อการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา [Opinion of students about sexual harassment in academy] [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์; 2559.

13. วันทนี วาสีละสิน. ปัญหาพฤติกรรมทางเพศของมนุษย์กับงานสังคมสงเคราะห์ [The problem of human sexual behavior and social work]. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์; 2526. น. 4-8.
14. ศยา วังศิริไพศาล. ความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่าง ในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อการสมรสและการวางแผนชีวิตครอบครัว [Opinions of polytechnics students in Bangkok metropolitan towards marriage and family formation] [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต]. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล; 2536.
15. สุชีลา ตันชัยนนท์. สถานการณ์โรคเอดส์: ความหมายของเพศธรรมที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป [The AIDS situation: the changing meaning of gender]. ในเอกสารประกอบการเรียนการสอน วิชาทฤษฎีเฟมินิสต์และทฤษฎีเพศ. นครปฐม: ภาควิชาสังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล; 2540.
16. วรณน หนูหมื่น. นัยการข่มขืนในละครโทรทัศน์และภาพยนตร์ไทย: วิพากษ์ผลการศึกษาด้วยวิธีวิทยาแบบโครงสร้าง [The implications of rapes in Thai television drama and movies: a critic by structural methodology]. วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ. 2556;14(2):87-95.
17. Payne DL, Lonsway KA, Fitzgerald LF. Rape myth acceptance: exploration of its structure and its measurement using the Illinois rape myth acceptance scale. J Res Pers. 1999;33(1):27-68. doi:10.1006/jrpe.1998.2238.
18. Xue J, Fang G, Huang H, Cui N, Rhodes KV, Gelles R. Rape myths and the cross-cultural adaptation of the Illinois rape myth acceptance scale in China. J Interpers Violence. 2019;34(7):1428-60. doi:10.1177/0886260516651315.
19. Oh E, Neville H. Development and validation of the Korean rape myth acceptance scale. Couns Psychol. 2004;32(2):301-31 doi:10.1177/0011000003261351.
20. McMahon S, Farmer GL. An updated measure for assessing subtle rape myths. Social Work Research. 2011;35(2):71-81. doi:10.1093/swr/35.2.71.
21. Pipatshukiat S. Blame attribution styles and rape myth acceptance in male child and adult sex offenders. Thammasat review. 2020;23(1):117-37. doi:10.14456/tureview.2020.6.
22. Mohamad AB, Evi DO, Nur AB. A review on sample size determination for Cronbach's alpha test: a simple guide for researchers. Malays J Med Sci. 2018;25(6):85-99 doi:10.21315/mjms2018.25.6.9.
23. ณรงค์กรณ รอดทรัพย์. ปิตาธิปไตย: ภาพสะท้อนแห่งความไม่เสมอภาคระหว่างชายหญิงในสังคมเอเชีย [Patriarchy : the reflection of the inequality between male and female in Asian society]. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. 2555;4(2):30-46.
24. Ravinder B, Rachael AP. Rape myth acceptance in contemporary times: a comparative study of university students in India and the United Kingdom. J Interpers Violence. 2021;36(7-8):3514-35. doi:10.1177/0886260518775750.
25. Fulu E, Warner X, Miedema S, Jewkes R, Roselli T, Lang J. Why do some men use violence against woman and how can we prevent it? Quantitative findings from the United Nations multi-country study on men and violence in Asia and the Pacific [Internet]. Bangkok: UNDP, UNFPA, UN Woman and UNV; 2013 [cited 2022 Mar 20]. Available from: <http://www.partners4prevention.org/sites/default/files/resources/p4p-report.pdf>